

Odbor za proračunski nadzor

2016/2224(INI)

7.9.2017

MIŠLJENJE

Odbora za proračunski nadzor

upućeno Odboru za pravna pitanja

o legitimnim mjerama za zaštitu zviždača koji objavljuvaju povjerljivih podataka trgovačkih društava i javnih tijela djeluju u javnom interesu
(2016/2224(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Dennis de Jong

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za proračunski nadzor poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da zviždači često imaju važnu, a čak i ključnu ulogu u sprečavanju, otkrivanju i objavljinju nepravilnosti, nezakonitosti, prijevare, korupcije i drugih prijestupa ili kršenja vladavine prava na europskoj i nacionalnoj razini, kako u javnom tako i u privatnom sektoru;
 - B. budući da je hrabrost onih koji, bez obzira na svoje osobne i profesionalne rizike, čine uslugu društvu prijavljivanjem ili objavljinjem informacija u zaštiti javnog interesa, takva da bi vlade trebale predvidjeti odgovarajuća pravna jamstva i zaštitu, uključujući naknadu za finansijske i druge štete koje im nastaju, na primjer, zbog toga što dobiju otkaz jer su prijavili ili otkrili nepravilnosti;
 - C. budući da je aktivnost zviždača, na temelju načela transparentnosti i integriteta, ključna za otkrivanje nepravilnosti te bi zaštita zviždača stoga trebala biti zajamčena zakonom i ojačana diljem Europske unije, ali samo ako je svrha njihova djelovanja zaštita javnog interesa postupanjem u dobroj vjeri u skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava;
 - D. budući da je Parlament nedavno donio dva dokumenta: Rezoluciju¹ o ulozi zviždača u zaštiti finansijskih interesa EU-a i Izvješće² o zaštiti finansijskih interesa EU-a – borba protiv prijevara;
 - E. budući da su od 1. srpnja 2014. gotovo sve europske institucije i agencije u svoje unutarnje poslovnike uvrstile, kao što je obvezno, mjere za zaštitu zviždača, u skladu s člancima 22. (b) i (c) Pravilnika o osoblju;
 - F. budući da sve veći broj istraga o gospodarskim prijevarama može biti prekogranične naravi, pri čemu zviždači igraju ključnu ulogu u otkrivanju pozadine nezakonitih djela počinjenih iz inozemstva i štetnih za nacionalne gospodarske interese;
 - G. budući da se člankom 33. Konvencije UN-a protiv korupcije, koje su Europska unija i njezine države članice supotpisnici, jasno predviđa potreba za odgovarajućim pravnim mjerama kojima se pruža zaštita od bilo kakvog neopravdanog postupanja prema osobama koje nadležnim tijelima u dobroj vjeri i na razumnim osnovama prijavljuju bilo koje činjenice u vezi s kaznenim djelima utvrđenim u skladu s tom Konvencijom;
1. smatra da nepostojanje odgovarajuće zaštite zviždača ima negativan utjecaj na zaštitu finansijskih interesa EU-a;
 2. apelira na Komisiju da poduzme sve potrebne korake kako bi se bez odgode provela Rezolucija o ulozi zviždača u zaštiti finansijskih interesa EU-a i, posebno, da podnese horizontalni zakonodavni prijedlog usmjeren na uspostavljanje minimalne razine zaštite europskih zviždača diljem Unije i djelotvornog i sveobuhvatnog europskog programa

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0022

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0206

zaštite zviždača;

3. napominje da je samo nekoliko država članica uvelo dovoljno napredne sustave za zaštitu zviždača, bez obzira na to da je zaštita zviždača ključan element u sprečavanju korupcije i borbi protiv nje i da se preporučuje u članku 33. Konvencije UN-a protiv korupcije; poziva države članice koje još nisu usvojile načela za zaštitu zviždača u svoje nacionalno zakonodavstvo da to učine što je prije moguće;
4. primjećuje da se, iako je rezolucija koju je usvojio Parlament usredotočena na zviždače u kontekstu finansijskih interesa EU-a, mnoge predložene mjere mogu primjenjivati i na zviždače u širem smislu, što uključuje područja zaštite okoliša, prava radnika i zaštite potrošača, ali nije ograničeno na njih; ističe doprinos istraživačkih novinara i smatra da oni trebaju dobiti odgovarajuću razinu zaštite;
5. u tom pogledu poziva Komisiju da pojmom „finansijskih interesa“ tumači u njegovu najširem mogućem smislu kako bi se obuhvatili i oni slučajevi kojima se neizravno utječe na finansijske interese EU-a;
6. apelira na uvođenje učinkovitih mjer za zaštitu svakoga tko prijavljuje prijestupe na radnom mjestu, kao što su zlostavljanje, ucjene, nezakonite prakse zapošljavanja i otpuštanja, diskriminacija u plaćama i svi drugi oblici kršenja zakona;
7. poziva Komisiju da u svoj zakonodavni prijedlog uključi mjeru za zaštitu radnika od odmazde poslodavca radi njihova djelovanja u ulozi zviždača, uključujući zaštitu njihove anonimnosti i povjerljivosti informacija te po potrebi pružanje pravne, finansijske i psihološke pomoći, osiguravajući pritom da teret dokazivanja u slučajevima viktimizacije ili odmazde ostaje na strani poslodavca;
8. pozdravlja činjenicu da je Komisija konačno uvela kanal putem kojeg zviždači mogu prijaviti ili objaviti informacije o dogovorima protivnima tržišnom natjecanju, ali naglašava da je potrebno pojednostaviti postupke i ustraje u tome da ne bi trebao postojati prevelik broj kanala;
9. međutim, naglašava da se zviždači mogu koristiti neinstitucionalnim kanalom, kao što su mediji, a da to ne bi trebalo spriječiti institucije EU-a u tome da proaktivno i službeno obrađuju razotkrivene informacije koje se tiču interesa EU-a; istrage bi trebale biti sustavne kada se objavljaju informacije koje se tiču interesa EU-a, bez obzira na kanal;
10. stoga poziva Komisiju da se nadoveže na preporuku iz rezolucije i uspostavi nezavisno tijelo EU-a za prikupljanje informacija, savjetovanje i upućivanje s uredima u državama članicama koji su u mogućnosti primati izvješća o nepravilnostima i koji raspolažu dostatnim proračunskim sredstvima, odgovarajućim ovlastima i adekvatnim stručnjacima, kako bi se pomoglo unutarnjim i vanjskim zviždačima u pogledu korištenja pravim kanalima za dostavljanje njihovih informacija o mogućim nepravilnostima kojima se utječe na finansijske interese Unije, uz zaštitu njihove povjerljivosti i pružanje potrebne podrške i savjetovanja; u prvoj bi se fazi rad tog tijela prije svega temeljio na pouzdanoj provjeri primljenih informacija;
11. u tom pogledu upućuje na činjenicu da je Europska ombudsmanica navela u Parlamentu da je spremna razmotriti mogućnost osnivanja takvog tijela u okviru svoga ureda te apelira

na Komisiju da razmotri je li izvedivo Uredu ombudsmana, koji je već nadležan za istraživanje pritužbi o nepoštenim poslovnim praksama unutar institucija EU-a, povjeriti i te zadatke;

12. podsjeća na to da se u istoj rezoluciji Parlamenta poziva i institucije EU-a da u suradnji sa svim relevantnim nacionalnim tijelima uvedu i poduzmu sve potrebne mjere za zaštitu povjerljivosti izvora informacija i stoga poziva na uspostavu kontrolirane internetske stranice na kojoj će se pritužbe moći podnosi na potpuno povjerljiv način;
13. žali zbog toga što nisu sve agencije EU-a primjenile interna pravila za zaštitu zviždača i poziva te agencije da primijene interna pravila u skladu s člancima 22.a, 22.b i 22.c Pravilnika o osoblju;
14. smatra da sektorsko zakonodavstvo, primjerice u području zaštite finansijskih interesa EU-a, ne bi trebalo ni na koji način zamijeniti ili odgoditi donošenje općih odredbi s jedinstvenim minimalnim standardima pravne zaštite zviždača; stoga poziva Komisiju da bez daljnje odgode predloži horizontalan zakonodavni prijedlog o zaštiti zviždača.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU ČIJE SE MIŠLJENJE TRAŽI

Datum usvajanja	4.9.2017	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	19 0 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Jonathan Arnott, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Tamás Deutsch, Martina Dlabajová, Raffaele Fitto, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräßle, Cătălin Sorin Ivan, Jean-François Jalkh, Arndt Kohn, Claudia Schmidt, Bart Staes, Hannu Takkula, Indrek Tarand, Marco Valli, Derek Vaughan, Joachim Zeller	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Caterina Chinnici, Brian Hayes, Julia Pitera	

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM
U ODBORU ČIJE SE MIŠLJENJE TRAŽI**

19	+
ALDE	Martina Dlabajová, Hannu Takkula
ECR	Raffaele Fitto
EFDD	Marco Valli
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Dennis de Jong
PPE	Tamás Deutsch, Ingeborg Gräßle, Brian Hayes, Julia Pitera, Claudia Schmidt, Joachim Zeller
S&D	Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Caterina Chinnici, Cătălin Sorin Ivan, Arndt Kohn, Derek Vaughan
Verts/ALE	Bart Staes

0	-

3	0
EFDD	Jonathan Arnott
ENF	Jean-François Jalkh
Verts/ALE	Indrek Tarand

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani